

Økonomiministeriet

Folketingets Lovsekretariat
Christiansborg

20. oktober 2025

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 385 (alm. del) af 24. september 2025 stillet efter ønske fra Trine Pertou Mach (EL)

Spørgsmål

Finder ministeren det problematisk, at Danmark fra 2019 til 2024 er det land i EU27, der ifølge OECD's database har haft det højeste prisniveau på "household final consumption expenditure"? Dvs. 1) når der foretages en beregning af prisniveauet for "household final consumption expenditure", som den der er foretaget for BNP i tabel 1.2, side 26, i Eurostat-OECD Methodological Manual on Purchasing Power Parities, OECD 2024, og 2) når serien "Purchasing Power Parities for household final consumption expenditure" sættes i forhold til "Exchange rates, end of period" fra Databanken OECD Data Explorer og værdien sammenlignes med gennemsnitsværdi i EU27 samt værdierne for resten af landene i EU27. Med udgangspunkt i ovenstående bedes i sin besvarelse kommentere på, hvordan prisniveauet på fødevarer i Danmark har udviklet sig relativt til øvrige EU-lande.

Svar

Sammenligning af prisniveauer på tværs af lande er forbundet med usikkerhed, da husholdningerne i forskellige lande typisk vil have en forskellig forbrugssammensætning, hvori der kan indgå varer, der kan være svære at prissætte ensartet på tværs af lande. Datakvaliteten kan også variere på tværs af lande, og der kan være forskelle i, hvordan og hvornår priser indsamles.

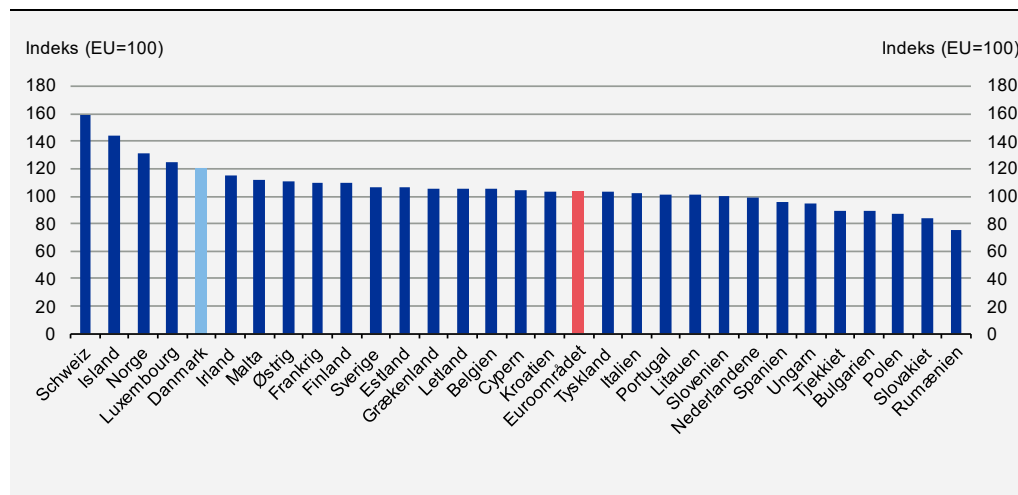
Prisniveauer på tværs af lande kan – som spørgsmålet henviser til – sammenlignes med udgangspunkt i købekraftspariteter. Købekraftspariteter udtrykker prisniveauet i et givet land på et givet tidspunkt, relativt til prisniveauet i ét eller flere lande. Det betyder, at købekraftspariteter for et bestemt land angiver, hvor mange enheder af national valuta der er brug for i dette land for at have samme købekraft som af en valuta i et andet land. Købekraftspariteter opgøres

på grundlag af de gennemsnitlige markedspriser, som forbrugerne betaler, inklusive moms og afgifter.¹

Ved at dividere købekraftpariteten med valutakursen fås et udtryk for den reelle forskel i prisniveauet imellem landene. Købekraftspariteten kan beregnes for enkeltprodukter eller aggregater. Det sidste kan fx være BNP eller husholdningernes forbrug, herunder fx også af fødevarer.

Opgjort på denne måde er prisniveauet på husholdningernes udgifter til forbrug 43 pct. højere i Danmark end i EU ifølge Eurostats købekraftsundersøgelse. Når der alene ses på fødevarer, er prisniveauet omkring 20 pct. højere i Danmark end gennemsnittet i EU, jf. figur 1. I EU har kun Luxembourg et højere prisniveau på fødevarer end Danmark, mens de laveste niveauer er at finde i en række østeuropæiske lande. Uden for EU har blandt andet Schweiz, Island og Norge et højere prisniveau.

Figur 1 Prisniveau for fødevarer, 2024

Anm.: Prisniveauindekset angiver prisniveauet i det enkelte land i forhold til gennemsnittet i EU-27. Indekset måler forskelle i prisniveauer ved at angive antallet af enheder af en fælles valuta, der er nødvendig for at kunne købe samme mængde af en bestemt vare eller varegruppe landene imellem. Prisniveauindeks har til formål at give en indikation af størrelsesordenen af prisniveauet i et land i forhold til de andre.

Kilde: Eurostat og egne beregninger.

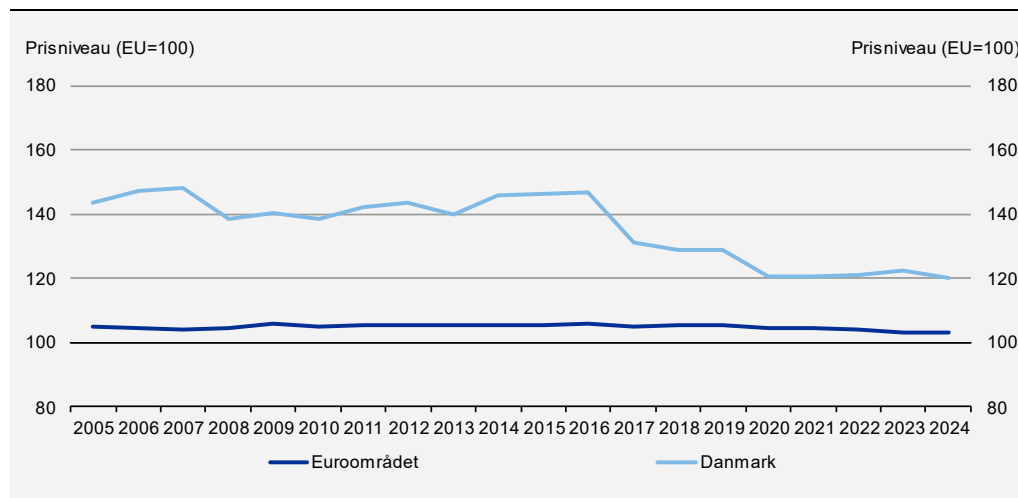
Det høje prisniveau i Danmark skal ses i sammenhæng med, at velstående lande typisk vil have et højt prisniveau. Det afspejler blandt andet, at lønniveauet typisk er højere, hvilket blandt andet følger af et højere uddannelsesniveau og et større produktivitsniveau, der fører til højere værditilvækst. Lønniveauet i et land bestemmes i de sektorer, som er udsat for international konkurrence. Lønniveauet i disse sektorer vil smitte af på lønningerne i øvrige sektorer, da der vil være en vis lønudjævning på tværs af sektorer. Et højt produktivitsniveau i de konkurrenceudsatte sektorer vil derfor give mulighed for et

¹ PPP opgøres på årsbasis af blandt andet OECD og Eurostat. Forskellige institutioner bruger forskellige metoder og vægte, men opgørelserne viser grundlæggende de samme forskelle i prisniveauer. I indeværende svar er det valgt at bringe tal fra Eurostat af hensyn til datatilgængelighed.

højere lønniveau generelt i økonomien, fx tjenesteerhverv. Herudover kommer andre forhold, som påvirker prisniveauet, fx forskelle i kvalitet, regulering (skatter, afgifter mv.).

Over tid er der sket en væsentlig indsnævring af forskellen mellem priserne på fødevarer i Danmark og i EU som helhed, *jf. figur 2*. Således lå det danske prisniveau på fødevarer over 40 pct. højere end prisniveauet i EU i 2005. Indsnævringen skal blandt andet ses i sammenhæng med mindre velstående landes indhentning af en del af indkomstforskellene til mere velstående lande.

Figur 2 Prisniveauet på fødevarer i Danmark er kommet tættere på niveauet i EU

Anm.: Se anm. til figur 1.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har i en analyse fra 2024 vist, at prisen på fødevarer i Danmark ikke er særskilt høj, når der korrigeres for forskelle i moms, afgifter og velstand.² Analysen finder tilmed, at fødevarepriserne i Danmark er en del lavere end i en række eurolande som Finland, Frankrig, Italien, Belgien, Tyskland og Nederlandene, der indgår i analysen. Ved at sammenligne med eurolande fjernes effekten af valutaudsving. I analysen tages det forbehold for konklusionen, at Danmarks Statistik i 2018 indførte en forbedret opgørelsesmetode, som blandt andet i højere grad tager hensyn til rabatter og tilbud, hvilket isoleret set har trukket i retning af et lavere prisniveau.

² Se Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen (2024): Velfungerende markeder – prisniveauet i Danmark, november 2024.

Samlet set er indtrykket, at det højere prisniveau i Danmark blandt andet skyldes et højere velstandsniveau, men også at forskellen er blevet mindre over tid. Samtidig er moms og afgifter også med til at forklare et højere prisniveau i Danmark.

Det ændrer dog ikke ved det faktum, at priserne på nogle fødevarer både herhjemme og i andre lande er steget forholdsvis meget det seneste år, og at det kan mærkes af husholdningerne. Det er også derfor regeringen er optaget af at gøre det billigere at være dansker. Med finanslovsforslaget for 2026 har vi fx foreslået den største sanering af punktafgifter på dagligvarer i 10 år, ligesom vi vil sænke elafgiften til EU's minimum de kommende to år og gøre det billigere for børnefamilier at have børnene i daginstitution. Effekten af regeringens finanslovsforslag for en funktionærfamilie i ejerbolig er omkring 9.000 kr. i 2026.

Med venlig hilsen

Stephanie Lose
Økonomiminister